

SNÄTTRINGE HUSBLAD

Nr 100 - Årgång 38 - Mars 2017

Snättringe Husblad

Nr 1 Årgång 1 Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

Vi ska klara av 'et'!

Utställare i Fastlöstulskottsföreningens utställningslokal på julafton 7-8 med en fantastisk middag på och bring påsktisdagen. Läs mer om det på sidan 6. Vi i Fastlöstulskottsföreningen: Gunilla Rindman, Kjellbjörn, Jan-Olof, Johan, Per-Olof och Erik Sjöberg.

PRENUMERATION
För Husbladet:
• Det här är det första numret av Snättringe Fastlöstulskottsföreningens nya medlemstidning

DETTA NUMMER
går ut till samtliga 2 500 hushåll i Snättringe. I fastlöstulskottsföreningen dock endast till medlemmar - så passa på att gå med i fastlöstulskottsföreningen!

LIK I NYHETSLÄTT
• Varför Fastlöstulskottsförening?
• Viktiga nyheter
• Så kan vi samverka till

Snättringe Husblad

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

NATTVANDRA I

Snättringe Husblad

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

kabel-TV. Missa inte Din

**Snättringe
Husblad
nr 100!**

Snättringe Husblad

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

Kallelse till Årsmöte 18 februari 1992
Verksamhetsberättelse
Medlemsmatrikel

Snättringe Husblad

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

Biljardare svarar på frågorna
Tur - är åskådare på Lönnelåsen
Med vilken man hos Kållmånstans? sid 8

Snättringe Husblad

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

Medlemsinformation från Snättringe Fastlöstulskottsförening

Snättringe Husblad

Snättringe Husblad

SNÄTTRINGE HUSBLAD

Kallelese till Årsmöte - En ovälkommen nyckelpiga - Instrument för folkmusik m.m.

www.snattringe.com

Hemköp Matbörsen

Öppet alla dagar 7-22

Välkommen till din kvartersbutik!

Rabattkupong

Handla för minst 300:-
så får du:

10% Rabatt på hela köpet

**Hemköp
Matbörsen**
Kupong
Handla för minst 300 kr,
så får du:

10%

Rabatt på hela köpet
(gäller ej tobak, tidningar och lotter)
Kupongen gäller endast på Matbörsen
t.o.m 2017-08-01

Klipp ut och ta med till butiken...

Hemköp Matbörsen - Kallkärrsv.66 tel. 08-449 34 05

Innehåll i detta nummer

Verksamhetsberättelse för 2016..	5
Kallelse till Årsmöte	7
Verksamhetsberättelse 2016	8
Olika företag i Snättringe ...	10
Husblad nummer 100	17
Per-Axel, en trogen läsare ...	20
Instrument för folkmusik	22
50 miljoner semlor per år	26
Snättringe björkved	31

**Snättringe Husblad
ges ut av Snättringe
Fastighetsägareförening**
Medlemsinformation utkommer
4 gånger per år varav
Husbladet 3 gånger per år.
Upplaga: 3200 ex

Ansvarig utgivare:
Lars Lehman, 08-711 66 77
Redaktion:
Bengt Höglund, 08-774 97 47
Lars Tiberg, 070-686 90 46
Sofi Norstedt, 070-886 68 97
Webmaster:
Sofi Norstedt, 070-886 68 97
Annonsansvarig:
Bengt Höglund, 08-774 97 47
Tryckeri: Kjellis Offset
Postgiro: 7 52 73-3
Adress: Snättringe
Fastighetsägareförening
c/o Gråbergsvägen 17
141 43 Huddinge
E-post: info@snattringe.com
Hemsida: www.snattringe.com

Husbladet nr 100

Roligt att vi nu kan glädjas genom ett litet jubileum av detta Husblad nr 100. Om två år ska vi också försöka uppmärksamma att föreningen då fyller 100 år.

Husbladet har fyllt en viktig uppgift för att informera de boende i Snättringe under de senaste 30 åren. De senaste 15 åren har ju inneburit att andra media med internet har kompletterat med mer aktuell info. Vi ser dock Husbladet som en fortsatt god infomöjlighet för närmiljön. Vi bör även se vårt Husblad och våra andra dokument i föreningen som en del av historien i Snättringe. Om 200 år kan det vara intressant att läsa vilka frågor som var aktuella för oss i vår boendemiljö, på samma sätt som det också idag är intressant att se vilka frågor som var aktuella då nybyggare kom till vårt område.

För hundra år sedan var det ofta fattigt och husen som byggdes var små. Vi bodde mer trångbudda och lät ändå hitresta släktingar från landsbygden bo hos oss över tid. Vi har sedan fått bättre ekonomi och kunnat bygga ut husen. Det finns nu ofta ett gästrum för vänner och släktingar.

Idag ser vi hur företag och enskilda köper upp villor och bygger om dem för att ha många rum med våningssängar och att varje inneboende ska betala ca 5000 kr/månad. Det betyder att fler får tak över huvudet, men att det kan bli svårare att för god grannsamja att lära känna de inneboende när det blir en ökad rörlighet. Ingen vill väl bo på detta sätt en längre tid? Grannar har vittnat om att det också blir problem med parkering av bilar på en redan smal gata. Det finns en aktuell fråga i Snättringe där grannar på ett bra sätt har tagit upp frågan med kommunen. Hur blir boendet i Snättringe med ett ökat antal sådana boenden på våra smala gator? Hur påverkas tryggheten?

Jag skrev i föregående nummer om hur viktig varje människas insats är för den totala tryggheten i vårt område. För någon vecka sedan hörde jag hur en kollega talade om historien och hur han hade reflekterat också över enskilda människors historia.

Utan att behöva göra anspråk på att ge ut memoarer, skulle det kunna vara givande för många av oss i tid av förmåga att teckna ner och ta med foton på människor, händelser och erfarenheter som vi har funnit viktiga i våra liv.

Det skulle förmodligen ge positiv energi för skrivaren men inte minst för efterlevande under lång tid framåt.

Ska vi också fundera på att framöver ordna studiecirkelar i ämnet inom föreningen?

Lars Lehman, Ordförande

Lars Lehman

Snättringe Fastighetsägareförenings styrelse och kommittéer

Styrelse

Ordförande
Lars Lehman 711 66 77

Vice ordförande
Bengt Höglund 774 97 47

Sekreterare
Ann-Marie Ehnman 774 82 87

Kassör
Annsöfi Ericsson-Lehman 711 66 77

Ledamöter
Per Havn 070-891 12 11
Halina Öhman 774 39 35

Suppleanter
Margaretha Forssell 070-608 14 82
Lars Tibergh 070-686 90 46

Kommittéer

Fest
Marianne Lindquist 070-656 79 87
Jennifer Toranzadeh 076-297 90 85

Grannsamverkan
Eva Antonsson 774 28 35
Lars Lehman 711 66 77
Bo Antonsson 774 28 35

Historia
Gunnel Jacobsen 711 35 48

Information
Bengt Höglund 774 97 47
Lars Tibergh 070-686 90 46
Sofi Norstedt 070-886 68 97
Lars Lehman 711 66 77
Staffan Kihl 711 02 96

Medlemsregister
Jan Samuelsson 070-963 19 20
Inger Samuelsson 774 98 20

Miljö och stadsplaner
Lars Lehman 711 66 77

Placeringar
Annsöfi Ericsson-Lehman 711 66 77
Kennet Bergh 608 12 94
Kjäll Järvliden 073-088 88 91
Björn Norén 070-536 77 02

Studie - kultur
Halina Öhman 774 39 35
Christel Berlin
snattringeyoga@gmail.com

Tält
Gert Östergaard 070-736 16 84
Lars Lehman 711 66 77
Mikael Jonsson 779 32 92

Återbruk
Johan Pettersson 070-874 19 87
Yvonne Karlsson 070-874 19 87

Revisorer
Svante Axelsson 608 15 28
Sven Eklund 070-241 96 95

Revisorssuppleanter
Gustaf Rubensson 711 31 11
Ingvar Gustafsson 744 42 43

Valberedning
Alexandra Birk 070-811 54 16

Fax till föreningen 711 13 38
E-post info@snattringe.com
Hemsida www.snattringe.com
Swish 1230916486
Facebook facebook.com/snattringe

Medlemsrabatter

Visa upp årets medlemskort i Snättringe Fastighetsägareförening.

Malms Fastighetsbyrå
Fullersta. Tel 08-774 82 88.
20 % på mäklararvodet.

OKQ8
Huddingevägen 376. Tel 08-711 10 82.
10 % på tillbehör och oljor; ej batterier, däck och specialerbjudanden.
10 % på hyra av släp.

Stuvsta Lås
Stationsvägen 27. info@stuvstalas.se
Tel 08-774 12 00, Mobil 0733-844 544
10% på låsprodukter, installationer och nyckelkopiering. Gäller ordinarie priser, ej kampanj.

Thomas Glad AB
Solhemsvägen 25A. Tel 08-779 80 50.
Mobil 070-779 57 00. 5 % på allt inom grävning och markarbeten.

Blomstrande Ting
Häradsvägen 121. Tel 08-711 89 00. 10% (ej blommogram/blomstercheck)

Klipp & Fix
Orrvägen 2. Tel 08-88 53 03.
5% på alla behandlingar & produkter

Derma-to-me, hud & fotvård
Orrvägen 2. Tel 073-402 08 70.
5% på alla behandlingar & produkter

Skin by N, nagelvård
Orrvägen 2. Tel 070-756 03 21.
5% på alla behandlingar & produkter

Fastighetsbyrån Snättringe

Till alla medlemmar: Fri rådgivning och värdering samt vår uppskattade tjänst värdebevakaren.

För medlemmar som funderar på att sälja: Kostnadsfritt vår förberedande tjänst Steget före med gratis radonmätning och "vår-sommarfotografering"

För medlemmar som säljer genom Fastighetsbyrån: Som ovan samt fri flyttstädning.

Annonsera i Husbladet!

Du når cirka 3 200 hushåll i Snättringe, tre gånger om året. Våra läsare är en köpstark grupp som gärna gynnar sina lokala leverantörer!

Vänd dig till Bengt Höglund på telefon 08- 774 97 47. Priserna nedan är exklusive moms och gäller per nummer vid annonsering med samma material i tre nummer. Dimensionerna anges i cm, bredd x höjd. Husbladets redaktion kan vid behov hjälpa till att utforma annonsen.

Annonsprislista

Storlek	Sv/v	Färg
Helsida (21 x 30 cm)	1 500 kr	3 000 kr
Halvsida (16,5 x 12,5 cm)	800 kr	1 500 kr
Kvartssida		
liggande (16,5 x 6 cm)	500 kr	1 000 kr
stående (8 x 12,5 cm)	500 kr	1 000 kr

Verksamhetsberättelse för 2016!

MÖTEN OCH MEDLEMSANTAL

Styrelsen har haft 11 protokollförda möten under föreningens 97:e år. Därutöver har föreningsfunktionärer haft mängder av aktiviteter i olika arbetsutskott och med andra externa kontakter.

I juni hade vi 1349 betalande medlemshushåll. Det var 6 fler än föregående år motsvarande tid. Den 15 november hade vi 1364 medlemmar - en ökning med 7 sedan förra året samma tid.

Under året har Jan och Inger Samuelsson skickat ut information om föreningens verksamhet till nyinflyttade vilket har varit fortsatt viktigt för att hålla uppe medlemsantalet.

ÅRSMÖTET

Det 98:e årsmötet hölls i Snättringe skolas nya fina matsal den 17 mars. I samband med årsmötet informerade kommunalrådet Christian Ottisson om planerade och påbörjade byggen i Snättringeområdet. Nära ett fyrtiotal personer närvarade.

Staffan Kihl, Gert Östergaard och Bo Antonsson avtackades för mångåriga och viktiga insatser i styrelsens arbete. Bosse utsågs till hedersmedlem. Per Havn och Margareta Forsell nyinvaldes i styrelsen.

JULGRANSPLUNDRINGEN

Årets julgransplundring var för 45:e året! Drygt 300 betalande och hälften var barn. De roade sig. Ytterligare ett antal små barn gladda oss med sin närvaro, men behövde inte betala inträde. Strålande Slagsta Gille såg till att både vuxna och barn fick lust att dansa runt granen. Clownen Filoche fångade barnens förtjusta uppmärksamhet.

TRÄDGÅRDSPRODUKTER

Tyvärr har vi inte funnit någon som kan sköta leveranser för förmedling av trädgårdsprodukter.

HUSBLADET

Vi är glada för att ha kunnat ge ut vår fina medlemstidning med 3 nr i år. Vi hade även ett nummer av enklare slag. Husbladet är vår bredaste kontakt med våra medlemmar.

HEMSIDAN

Under året har Sofi Norstedt utvecklat föreningens hemsida. Arbetet för att utveckla social media inom föreningen fortsätter.

MILJÖ OCH STADSPLANER

Under året har vi bl.a yttrat oss om planerat bygge i kv Bildhuggaren. Vi föreslog buskar vid mur, ändrad del av hus som skulle vara högt så att befintliga grannar skulle kunna behålla en stor del av sin utsikt samt gav stöd åt länsstyrelsens förslag om ljudisolering. Vi har även skicka skrivelse om trottoar vid Stambanvägen efter synpunkter från en boende där.

Segeltorps fastighetsägarförening hade frågat om gemensamt synsätt vad gäller Häradsvägen. Vi svarade att vi gärna möts och att vi har en uppfattning att hastigheterna ska vara låga även om det uppkommer köande.

Vi har även skickat blommor och tackat Klisterprinsen Göte Larsson för hans goda arbete med att hålla ordning på affischeringen i Huddinge.

I övrigt har vi verkat för att hålla snyggt och rent vid Stuvsta station. Vi klippte buskar och gräs samt plockade upp skräp på en särskild städdag. Vi har även fortsatt att måla över klotter på elskåp och transformatorstationer för att visa att vi bryr oss om vårt område.

GRANNSAMVERKAN MOT BROTT

I kommunens trygghetsenkät 2016 visade svaren att de boende i Snättringe kände sig tryggast i Huddinge.

Under 2016 hade vi en i stort oförändrad del av inbrott i Snättringe. Det var framför allt området närmare Stuvsta station som blev fortsatt utsatt. Hundkollen fortsatte sin viktiga verksamhet.

Vi hade ett gemensamt möte för grannsamverkare och hundkollare i Snättringeskolan den 20 oktober. 21 personer deltog. Vi gick igenom de inbrott som hade skett i Snättringe under året. Särskilt tack till mamma och dotter som på ett bra sätt såg till att 2 tjuvar kunde gripas av polisen.

Som en aktivitet för boende att ha bra kontakt och öka tryggheten uppmuntrade föreningen alla boende att tända marschaller ute mot gatan den 20 december kl 1800 för att fira ljusets återkomst. Kanske kunde dryck med tilltugg ordnas av de grannar som ville.

BREDBAND

Bengt Höglund har för föreningen drivit på bredbandsfrågan för de fastigheter som ej tidigare har fått möjlighet. Under året började Bredbandsbolaget att verka för att dessa fastigheter också skulle få bredband.

HÖJNING AV VUXTAXOR FÖR FÖRENINGSLIVET.

Kommunalrådet för fritidsverksamheten (L) har tyvärr inte förstått föreningslivets betydelse för friskvård, trygghet och trivsel i en kommun. Vi har från föreningen skarpt reagerat mot detta föreningsfientliga förslag.

Även nedläggningen av klisterprinsens verksamhet, som stöttade informationen från föreningslivet, lades ner. Det är två åtgärder som vi ser som vi ser som angrepp mot oss.

STUDIECIRKLAR OCH KULTUR – YOGA.

Till vår stora glädje har verksamheten i närområdet med yoga under torsdag och söndag fortsatt under duktiga Lisa Hammars ledning. Christel Berlin tog på ett mycket bra sätt hand om administration när det dök upp plötsliga problem med lokaler.

Den 29 september bjöd vi in Nordea om info-möte med våra medlemmar om fastighetsförsäljning. Ca 20 st kom för att fråga och lyssna.

ÅTERBRUKSKOMMITTÉN

I år bildade vi återbrukskommitté med Johan Petersson och Yvonne Karlsson som härligt drivande krafter. De höll en uppskattad infokväll i Snättringeskolan den 9 november om färgsättning och om återbruk för att inreda hemma.

SNÄTTRINGES HISTORIA.

Under året fortsatte framför allt arbetet med att få en milsten till Milsten. Hembygdsföreningen har meddelat att de kan tänka sig att betala 5000 kr till att ordna en milsten i Milsten, en mil från Järntorget på gamla Göta landsväg. Gustaf Rubensson och Gunnel Jacobsen har tagit fram ett förslag som styrelsen godkänt. Under året uppkom hinder som gjorde att vi inte fick upp stenen. Vi ger dock inte upp. Arbetet fortsätter.

SNÄTTRINGEDAGEN

Vi medverkade igen på Snättringedagen. De inkomser vi fick in överlämnades till Snättringe skolas föräldraförening.

LÅNGSJÖRUNDAN

Då Långsjörundan fick inställas under 2015, tog vi från föreningen initiativ till en samling i tid så att Långsjörundan kunde genomföras som tidigare under 2016. Vi fick bra väder och många deltagare. Roligt att vi kunde ha fin musik och dans genom ”Småfranska”.

Gunnel Jacobsen hade lagom till årets Långsjörunda tagit fram en ljudslinga med information om platser runt Långsjön. Vi tryckte särskilt upp en info om detta och delade ut.

11 föreningar deltog i aktiviteten runt Långsjön.

SNÄTTRINGELOPPIS

Vi anordnade vår alldeles egen typ av Snättringeloppis även i år. Den står under fortsatt utveckling genom framför allt vår återbrukskommitté.

SAMVERKAN

Vi har haft fortsatta kontakter med våra vänföreningar, Stuvsta Villa- och Trädgårdsförening och Fullersta fastighetsägareförening. Samverkan med föreningarna i Långsjörundan känns också befogade. Vi vill också framföra att kontakterna med kommunernas tjänstemän har fungerat bra under året.

Styrelsen vill tacka alla medarbetare, engagerade medlemmar och övriga medlemmar för att vi tillsammans har verkat för de boendes bästa under året.

Snättringe i februari 2017
Styrelsen för Snättringe fastighetsägareförening

ÅRSMÖTE 29/3

Snättringe fastighetsägareförening kallar till årsmöte.

När: Onsdagen den 29 mars 2017, kl 19:00

Var: Snättringeskolans matsal

Program: Årsmötesförhandlingar med verksamhetsberättelse, val, ekonomi och verksamhetsplan.

I samband med mötet: Huddinge kommuns arkivarie Göran Johansson berättar om Huddinge i ett historiskt perspektiv. I hans blogg ”Backspegeln” kan vi få ytterligare information om vår kommuns historia.

OBS! Motioner eller förslag till mötet måste vara någon av styrelsens funktionärer tillhanda senast tisdagen den 14 mars 2016. Du kan också skicka motion till föreningens adress eller e-postadress(info@snattringe.com).

Föreningen bjuder på kaffe/the, läsk och tårter.

Alla hälsas hjärtligt välkomna!

Snättringe fastighetsägareförening
Gråbergsvägen 17, 141 43 Huddinge
E-post: info@snattringe.com

Vi söker aktiva medlemmar till styrelse och kommittéer

Känner du för att göra en insats till glädje för dig själv och de boende i Snättringe så är du välkommen att höra av dig till ordförande Lars Lehman 08-711 66 77 eller mail info@snattringe.com

En ovälkommen nyckelpiga

Det är inte bara växter som kan bli invasiva och ställa till problem – även insekter kan, oftast införda med människans hjälp, bete sig på det här sättet. Att använda insekter för biologisk bekämpning av skadedjur i odlingar är ingen ny företeelse.

Det vällovliga syftet är att minska behovet av kemiska bekämpningsmedel, som ofta slår ut betydligt fler arter än de skadegörare man vill komma åt och rubbar den komplicerade biologiska balansen. Bladlöss, sköldlöss och trips kan orsaka stora skador, både i växthus och i utomhusodlingar. Det är väl känt att många nyckelpigor är storkonsumenter av de här insekterna och man har länge utnyttjat dem som effektiva bekämpare. En traditionell metod är att samla in övervintrande nyckelpigor i omgivningarna och sätta ut dem i odlingar. Nyckelpigor övervintrar som vuxna och samlas ofta i stort antal på lämpliga ställen så det är ganska lätt att hitta många. I modern tid har den här verksamheten börjat bedrivas i industriell skala och det finns idag många företag som säljer levande nyckelpigor, både vuxna och larver, för utsättning i odlingar. Verksamheten bedrivs ofta globalt vilket gör att man riskerar att föra in främmande arter som inte alls hör hemma där man släpper ut dem. Oftast är det här inte något bekymmer eftersom de införda arterna inte klarar av att anpassa sig till sin nya miljö och blir ganska kortlivade. Ibland lyckas de dock etablera sig och kan orsaka stora problem eftersom de inte har några naturliga fiender i sin nya miljö.

En sådan invasiv art, som fått stor uppmärksamhet de senaste åren, är harlekinpigan, *Harmonia axyridis*. Arten hör naturligt hemma i Sydostasien där den är utbredd i Japan, Korea, södra Kina och södra Sibirien. Harlekinpigan är ovanligt stor för att vara en nyckelpiga, 6-8 mm, och är känd för att vara särskilt begiven på bladlöss och sköldlöss. En vuxen harlekinpiga kan konsumera 5000 bladlöss under sin levnad så det är inte konstigt att arten används för biologisk bekämpning. Nyckelpigorna har, som alla skalbaggar, fullständig metamorfos, dvs de går igenom fyra stadier under sin utveckling – ägg, larv, puppa och imago (fullvuxen). De allra flesta nyckelpigor har en generation per år och blir

Harlekinpigan i Milsten.

inte köns mogna förrän efter övervintring. Harlekinpigan hinner, beroende på klimatet, med 2 till 5 generationer per år och kan därför föröka sig snabbare än sina släktingar. Dessutom har arten förmågan att snabbt kunna anpassa sig till nya miljöer. Idag förekommer harlekinpigan i större delen av Europa, Nordafrika, Sydafrika, Nordamerika och Sydamerika – överallt införda av människan. Spridningen har skett under 1900-talet med en dramatisk ökning från 1980-talet och framåt. Inom hela utbredningsområdet har man kunnat konstatera att expansionen har skett på bekostnad av de inhemska nyckelpigearterna, vilket innebär uppenbara risker att den biologiska balansen rubbas.

Harlekinpigan infördes avsiktligt i USA ca 1920

Harlekinpigan är mycket mångformig, drygt 100 varianter har konstaterats. Här är tre färgformer som förekommer i Sverige. Teckningar av Peter Wärmling.

för användning i växthus. På 1980-talet tog spridningen fart på allvar och nu är harlekinpigan den vanligaste nyckelpigearten i USA. Man har sett sig tvungen att sätta in åtgärder för att bekämpa arten eftersom den ställer till en hel del problem, bl.a. genom att förstöra vinodlingar och citrusodlingar. Dessutom är de ett irritationsmoment när de i stora mängder samlas för övervintring på och i byggnader.

I Europa exploderade artens utbredning först i början av 2000-talet, även här är den medvetet införda. Ett exempel är Storbritannien där arten första gången noterades 2004. Tio år senare förekom den rikligt i hela England och Wales och hade nått upp till södra Skottland, överallt på bekostnad av de inhemska arterna. Sedan 2004 finns det i Europa ett (frivilligt) stopp för kommersiell försäljning av harlekinpigor för biologisk bekämpning. Flera av de företag som säljer nyckelpigor via e-handel annonserar tydligt att det inte är harlekinpigor man saluför så det är bara att hoppas att förbudet respekteras.

Det första fyndet i Sverige gjordes 2010 och nu är arten rapporterad från Skåne, Blekinge, Halland och Stockholmstrakten, där den första gången sågs 2014. I början av september förra året såg jag en kväll ett exemplar krypa omkring på det lakan vi

Inför övervintringen samlas harlekinpigorna i stora mängder och söker sig ofta till byggnader där de kan ställa till besvär.

brukar hänga upp vid vårt radhus i Milsten för att locka nattfjärilar. Den kan eventuellt ha följt med trädgårdsväxter som vi ett par dagar innan hade köpt på en handelsträdgård. I Danmark dök harlekinpigan upp 2006 och man har kunnat konstatera att den hinner med två generationer, möjligen tre, på en säsong. Förmodligen gäller det också i de delar av Sverige där den har etablerat sig. Någon explosionsartad spridning har än så länge inte skett i Norden men larmet har gått och man försöker se till att artens möjligheter att sprida sig begränsas.

Text och bild: Staffan Kihl

Handla lokalt!

Som företagskund så får du tillgång till ett sortiment med över 16 000 artiklar, med bra priser och snabba personliga leveranser till dagen efter. Vi löser även allt ifrån sommargåvan, till julklappar och giveaways.

Kontakta gärna oss för att se hur vi kan underlätta din vardag på kontoret eller arbetsplatsen.

Fraktfritt inom Huddinge Kommun!

Din lokala partner i Huddinge

I Do It
Toner & Kontorsvaror

Telefon 0730-77 38 64 • idoitab@telia.com

SVEP

Thermia
www.thermia.se

TOPPTESTADE VÄRMEPUMPAR.

2012

Thermia Diplomat Optimum G3
Den svenska bergvärmepump som har högst årsvärmefaktor* enligt Energimyndighetens test 2012.

2011

Thermia Atec
Luft/vattenvärmepumpen med högst årsvärmefaktor* enligt Energimyndighetens test 2011.

* Årsvärmefaktorn är det mått som visar hur effektivt en värmepump arbetar i verklig drift. Ju högre årsvärmefaktor, desto högre blir den årliga besparingen.

HÄLLEGÅRDH ENERGI&VÄRME AB
08-7749040 0731-54 51 60
WWW.HEVAB.SE

ÖVER 25 ÅRS ERFARENHET!
TOTALENTREPRENAD-FAST PRIS!
(FÖRSÄLJNING INSTALLATION SERVICE)
VÄRMEPUMPINSTALLATION GER ROTBIDRAG!

Tänk att det finns så många olika företag i Snättringe!

Snättringe Husblad har sedan 1986 besökt olika företag i Snättringe och dess närhet. Bland de första företag vi hälsade på hos fanns bl a Stuvstagar den som var en konferensgård på Stambanvägen, Orion Cykel och Sport, Plast-In och Annorlunda Ting.

Inget av dessa företag finns kvar idag men många nya har kommit till under årens lopp. Det är ganska fantastiskt att det har funnits underlag till företagsreportage från vårt lilla område i över 30 år! En lokal har vi besökt ett flertal gånger. Den ligger på Häradsvägen i backen efter Snättringeskolan. Där har det varit möbelaffär, blomsterhandel, prylbod, keramikbutik, och försäljning av begagnade kopiatorer. Nu har Notar kontor där och vi planerar att besöka lokalen i nästa nummer av Husbladet. 1991 fick Köksmontage AB påhälsning och företaget finns fortfarande kvar i Milsten. Även där tänker vi göra ett återbesök under 2017.

Tittar vi på annonsörerna som fanns med i de första numren 1908-81 hittar vi bl.a. Möbelbolaget, Motor Werus, Tröjboden, Stuvsta Färglager och Forsbergs kiosk. Inget av dessa företag finns kvar idag men Stuvsta Ur & Optik fanns med i nr 1 och slog igen dörrarna så sent som förra året. Den äldsta kvarvarande annonsören är Matbörsen som då hette Vivo och nu Hemköp.

Eftersom det är nummer 100 av Snättringe Husblad har vi gjort återbesök hos några av företagen där det har skett någon form av förändring. Vi har knackat på hos både gamla etablerade Snättringeföretag och några som inte har funnits i området i så många år.

Text: Lars Tiberg

Bild: Bengt Höglund

MARIA HAR TAGIT ÖVER COPYSHOP, FÅTT STÖRRE LOKALER OCH KAN KOPIERA 5-FÄRG
2002 besökte vi DD Copy Shop på Häradsvägen 119. Verksamheten drevs då av Peder och Ingrid Odén som sadlat om från restaurang till digital bildhantering. Efter några år med företaget hemma

flyttade man in i nuvarande lokaler 1997. Kunder var både småföretag och stora drakar som Ericsson och Siemens. 4-färgskopiatorn var ny och levererade bilder i samma kvalitet som ett fotolabb.

När vi hälsar på 2017 har verksamheten övertagits av Peder och Ingrid's dotter Maria Brantemark. Hon har varit delaktig i verksamheten under de senaste åren men kommer nu att stå på egna ben. En helt ny kopiator som även har en 5:e färg – vit eller som den också kallas Clear Toner – har precis installerats. Kvaliteten blir bättre på fotografier och det går även att trycka säkra vattenstämplar på värdekuponger eller liknande. Lokalytan har blivit dubbelt så stor eftersom CopyShop tagit över Hobbymagasinets tidigare butik. Det ger större möjligheter att marknadsföra presentreklam och profilkläder. Omsättningen har ökat och Maria ser ljus på framtiden. DD CopyShop tar emot ”stort som litet – många som få” som det står på hemsidan. Genom ett brett nätverk av kvalificerade leverantörer kan man vara samarbetspartner till både företag och föreningar när det gäller profilering, trycksaker och design.

MAGNUS OCH JAN HAR FLYTTAT FÖRSÄLJNINGEN AV BILAR TILL NYA LOKALER

2010 besökte vi Bilkällan som då låg mitt emot bilverkstaden i Lövdalen. Nu har verksamheten flyttat och ligger i samma fastighet som DD CopyShop. I det garaget besökte Husbladet 2002 Sigge Sjö som då hade en verkstad full med gamla motorcyklar och en liten grön buss av märket DKW. Nu finns där betydligt modernare fortskaffningsmedel. Enligt Magnus Löfgren har Bilbyrån specialiserat sig på 3 år gamla tjänstebilar som har en komplett servicebok och är i gott skick. Bilarna köps in från olika finansbolag och alla säljs med minst 1 år garanti. En specialitet är Volkswagen Passat med kombinerad bensin och gasdrift. Volvo, BMW och Audi brukar också dyka upp i bilhallen men även Kia och Toyota. Bilarna marknadsförs via BytBil och Blocket. Innan bilarna läggs ut till försäljning krävs rätt mycket arbete att fixa små skavanker och göra en fullständig rekond.

Bilkällan drivs gemensamt av Magnus Löfgren

och Jan Duse. Verksamheten rullar på bra men både Magnus och Jan uppskattar att det även finns utrymme att ta lite ledigt och ägna sig åt andra saker. Kanske en och annan resa.

ROLF SATSAR PÅ BRASKAMINER OCH HAR LÄMNAT VEDSPISARNA

Redan 1992 besökte vi Jonny Pettersson och Rolf Löwgren som sålde vedspisar och kaminer i det gamla anrika Högklint på Stambanvägen 83. Rolf tog över verksamheten efter några år och idag så renoverar man inga gamla vedspisar med anrika namn som Husqvarna och Näfverkvärn. Nu är det svensktillverkade braskaminer från Contura som gäller. Det finns en mängd olika modeller att välja bland – med eller utan täljsten. En modern braskamin behöver inte vara så stor för att ge bra värme och det går också åt mindre ved än förr. Det är mysigt med en värmande brasa när det är bistert väder ute och att man inte längre eldar för kråkorna gör bara investeringen bättre. Skulle det bli ett långvarigt elfel så är en braskamin bra att ha som säkerhet.

Rolf Löwgren säljer braskaminer till både gamla och nya hus. Några blir stamkunder och återkommer när man byter bostad och det fattas en eld som flamar eller också har man köpt ett fritidshus där man vill ha både värme och lite mys när höstmörkret faller.

Löwgren Vedspisar & Braskaminer ser ljust på

framtiden även utan vedspisar och även om Rolf helst vill att kunden ska se och känna på produkterna IRL så finns en hemsida på nätet och en liten film på Youtube. Vill man få specialanpassad musik för mysiga stunder vid brasan har Contura lagt upp egna spellistor på Spotify.

HÅKAN OCH ANDERS HOS KJELLIS SATSAR PÅ NY TEKNIK

Kjellis Offset AB har tryckt Husbladet sedan första numret 1980. Vi har hjälpts åt att anpassa oss efter utvecklingen från handklistrade original till helt digitala underlag. Två gånger har Husbladet besökt Kjellis – 1992 och 2005. 1992 firade företaget 25-årsjubileum och Börje Kjellersten höll på att

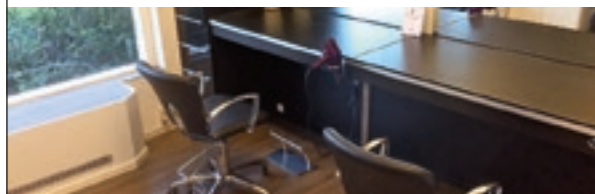

plocka bort all utrustning för blyättning. Nu var det datorer och Desk Top som gällde. 2005 hade sönerna Håkan och Anders tagit över verksamheten och man hade precis skaffat en ny tryckpress – en Heidelberg för runt 1 miljon kronor – för att lättare kunna producera 4-ärgstryck. Redan då fanns det ett medvetet miljötankande i branschen och det gällde att välja rätt färger och papper för att kunna bli miljöcertifierade enligt ISO 14001.

När vi tittar in igen bakom berget 2017 står en ny Heidelberg Suprasetter på plats men nu gäller det framställningen av offsetplåtar. En ny teknik som heter CTP innebär att det med hjälp av laser går att överföra det digitala originalet från en dator direkt till en tryckplåt. Det sparar både tid och pengar jämfört med de äldre metoderna där man skrev ut en film och kopierade den till plåt. Dessutom bibehåller man kvaliteten från originalet samt får en process utan miljöfarliga kemikalier.

Håkan och Anders har anpassat verksamheten efter de förändringar i branschen som hemsidor och webbaserad information har fört med sig. Fortfarande finns behov av tryckt material men konkurrensen är hård. Inte minst från länder på andra sidan Östersjön.

KLIPPER *alla*

NU HAR VI ONLINEBOKNING!

Klipper alla är ett familjeföretag i tredje generation där kvalitet, service och glädje alltid har präglat företaget.

**KLIPPNING • FÄRGNING • SLINGOR
PERMANENT • EXTENSIONS • M.M**

Salong KlipperAlla i Snättringe

Häradsvägen 35 C
08-711 01 90

www.klipperalla.se

Välkommen till
OKQ8

Bensinstationen "vid gymnasiet"
Bröderna Hultin
Huddingevägen 367
Telefon 711 10 82

Öppet:
vardagar 06.00 - 21.00
lördagar 08.00 - 20.00
söndagar 09.00 - 20.00

Medlemsrabatt 10%
på oljor, däck, maskintvätt och tillbehör
samt uthyrning av släpkärror

Trycksaker för alla tillfällen!

- Kuvert
- Fakturor
- Visitkort
- Meddelandekort

- Blanketter
- Block
- Följesedlar

- Vykort
- Julkort
- Flyttkort

- Broschyrer
- Foldrar
- Mappar

- Reklam
- Kataloger
- Böcker
- Häften
- Tidskrifter
- Klubbtidningar
- Årsredovisningar

- Flyers
- Affischer
- Storformat-print
- Brickunderlägg
- Hyllvippor

Kjellis Offset AB • Svängvägen 30 • 141 41 Huddinge • Tel 08-774 24 15 • Fax 08-774 24 94
info@kjellisoffset.se • www.kjellisoffset.se • Miljöcertifierade enligt ISO 14001

ABBE HAR BLIVIT STÖRST I SVERIGE PÅ ATT SÄLJA MÄRKLINTÅG

Det var inte så länge sedan (2011) som vi besökte Train Shop som lämpligt nog ligger på Stationsvägen. Då var det 50/50 modelljärnvägar och italiensk köksutrustning. Idag satsar Abbe Dikmen helt på allt som tillhör modelljärnvägar – lok, vagnar, spår, landskapsmaterial och figurer. Enligt Abbe är Train Shop den största butiken i Sverige som enbart marknadsför produkter som är helt kopplade till modelljärnvägar. Mycket av försäljningen sker via webben både i Sverige och utomlands. Abbe har ca 7000 artiklar i lager – både fabriksnytt och begagnat. Målsättningen är att kunna ladda upp minst 100 nya artiklar i webbshopen varje vecka. Omsättningen ökar och det senaste året kommer att redovisa ca 6,5 milj kronor.

Det största märket inom modelljärnvägar är Märklin som höll på att spåra ur 2009 med risk för konkurs men repade sig snabbt 2010 och producerar nya lok och vagnar varje år. 2017-års nyhets-katalog är på närmare 200 sidor. Företaget ägs numera av Tysklands fjärde största leksakstillverkare – Simba Dickie Group. Tillverkningen sker fortfarande i Göppingen där Theodor Friedrich Wilhelm Märklin startade verksamheten 1859. Abbe har lyckats få Märklin att tillverka model-

ler av både lok och timmervagnar som bara säljs i hans butik med logotypen RUSH-RAIL. Märklin har även börjat satsa på lite enklare startpaket för barn med batteridrivna tågset. Det kan bli en inkörsport till att förnygra kundkretsen som ligger på + 35 och kanske mest består av äldre män med bra ekonomi och stora utrymmen. Abbe själv har sin dyrgrip i bankfacket – en Millenniumkrokodil. En modell av ett schweizisk lok som består av 475 gram platina och är värt minst 300 000 kr.

MARTIN BYTER INTE BARA DÄCK UTAN ÄR ÄVEN BILMEKANIKER

Dannes Däck fick besök 1992 då vi träffade Dan Berglund som då balanserat och bytt däck åt snätt-

ringeborna i tio år. I dag är det Martin Rask som drar åt bultarna när däcken ska skiftas men företaget heter fortfarande Dannes Däck AB. Vart Danne har tagit vägen är lite oklart men ett rykte säger att han är i Thailand. Verksamheten har också utökats så att det är 50/50 däckverkstad och bilverkstad. Martin är ansluten till Autoexperten och kan ta del av gemensamma avtal och uppgraderingar av data-program. Utan den senaste versionen av Autocom går det inte att göra en diagnos av den felkod som anges i systemet. Hos Martin kan du få hjälp med de flesta reparationer som förr eller senare kommer att drabba din bil t ex byte av bromsbelägg och skivor, avgassystem och motorjusteringar oavsett märket på bilen.

Enligt Martin är det omöjligt att bara leva på att byta däck. Konkurrensen är för hård av både däckfirmor på nätet och pop-up företag som byter däck utanför stormarknader. Men när halkan slår till är kön fortfarande lång utanför Dannes Däck på Stambanvägen 117.

RITA HAR ETT NYTT SHOWROOM I SNÄTTRINGE

Det var ganska nyligen – 2016 – som Husbladet hälsade på hos Rita Lubyte som tillverkar och säljer stickade kläder av äkta lin. Då kunde man se hennes kollektion hemma i syateljén i Stuvsta eller besöka webbshopen. Nu har Rita öppnat ett eget showroom i Snättringe – granne med Bea's Nails and Beauty som vi skrev om i förra numret. Även om mycket kläder säljs via webbshopen så är det viktigt att även kunna visa upp sin kollektion och låta kunderna känna på materialet och få inspiration till att beställa måttsydda kläder. Alla har sin egen karisma och det gäller att hitta rätt design och färg. Även om många plagg går i naturfärger hoppas Rita att alla åldrar ska få upp ögonen för vilket fantastiskt material lin är och att tillverkas i flera färger och att kläderna kan ha ett modernt snitt. Har du en gång skaffat dig ett plagg av lin så lovar Rita att din egen kropp kommer att säga ifrån om du väljer något annat material. Lin hjälper dig att hålla rätt kroppstemperatur – inte för varmt, inte för kallt.

Intresset för kläder av lin har visat sig särskilt stort från kunder som bor på öar t. ex. Öland och Åland. Kanske är det närheten till naturen som

spelar in. Under både vår och höst kommer Rita att dyka upp i Gamla Stan' på Galleri 67 där hon öppnar en Pop-Up-Butik under några veckor. Galleriet passar på att fylla 20 år 2017 och ligger på Västerlånggatan. När det lackar mot jul så hittar du Rita på den kombinerade jul- och hantverksmässan på Taxinge Slott. Men för dig som bor i Snättringe är det enkelt att titta förbi hos Rita Design på Yrkesvägen, prova kläder och ta en kopp kaffe!

HUSBLADET RÄTTAR

I artikeln om grannstöd i Huddinge som vi publicerade i förra numret av Snättringe Husblad nr 99 så angav vi felaktigt att den ene av grannstödjarna heter Björn Borg. Det

är naturligtvis helt fel. Huddinge har inte lyckats värva den tidigare tennisstjärnan utan gentlemannen bredvid Christer Larsson heter Björn Herrmann. Han är också en stjärna som hjälper till att göra Snättringe till en trygg plats.

Euronovakliniken

Laser & IPL
Hårborttagning
Rynkreducering
Botox, Restilane

Ytliga blodkärl
Pigmentförändring
NBE500 uppstramning
Kostnadsfri konsultation

Suzi@euronovakliniken.se • www.euronovakliniken.se
Öppettider Mån–fre 10.00-20.00 • Lör 10.00–14.00 • Sön Stängt
Tel. 08-711 55 05 • Patron Pehrs väg 8 • Praktiken Huddinge

Vill du ha branschens vassaste marknadsföring när du säljer din bostad?

- Vi är den enda lokala mäklarfirmen som filmar din bostad, som komplement till stillbilderna.
- Din bostad syns i ALLA digitala kanaler värda namnet, dvs Hemnet, Booli, sociala media, Hitta Hem m m.
- Du får dessutom en tidningsannons i Sveriges mest lästa bostadstidning DN Bostad med distribution i HELA Stockholm. Inte bara din kommun.

Katja Ljungström

Christian Najjar

Michelle Lundblad

Carolina Lundberg

Fredrik Edsberg

notar
HUDDINGE

Snättringe Husblad nummer 100!

Första numret av Snättringe Husblad kom ut 1980. Mycket har förändrats genom åren och tidningen har bytt ansikte några gånger. Vi har försökt att spegla positiva händelser och lyft fram den bredd på företagande som finns i Snättringe. Vid behov kan tidningen också vässa tänderna och bli ett sätt att skapa opinion och granska vad som händer i vår kommun. Striderna om gastukostnader är ett exempel, förtätning och Häradsvägen är andra frågor som lyfts fram. Tidningen är naturligtvis också ett bra sätt att informera om alla olika aktiviteter som genomförs av Snättringe Fastighetsägareförening. Ett stort tack till alla som medverkat i att hålla tidningen vid liv i 37 år.

FÖRSTA NUMRET 1980

Kristina Eriksson och Roland Söderström var pionjärerna som startade Snättringe Husblad 1980. Den dåvarande ordföranden i Snättringe Fastighetsäga-

reförening Bernt Söderlund önskade lycka till med det nya kommunikationsprojektet och hoppades att föreningsbladet skulle innehålla intressant information som annars var svårt att nå ut med till alla medlemmar. Inte helt oväntat innehöll första numret också artiklar om hur man skulle kunna förbättra trafikmiljön längs Häradsvägen.

FRÅN EN FÄRG TILL FLERA

Under de fem första åren så växlade det mellan ansvariga för Husbladet men Klas Ruthman och Karin Forsman tillhörde de mest aktiva. Nummer 13 1986 var första numret av tidningen som både jag och Lars Lehman var delaktiga i och från nr 16 1987 blev vi ensamma ansvariga för textinnehållet fram till dags datum. Vi fick välkommen förstärkning av en fotograf, Björn Tång, 1988 som tog alla bilder under 10 år tills Bengt Höglund dök upp 1999. Vi började satsa allt mer på bilder och från 2001 fick vi även foton i 4-färg. I dag är alla bilder i tidningen 4-färg.

BÅDE FÖRETAGSREPORTAGE OCH HISTORIA

Innehållet har också utvecklats genom åren och vi har haft en ambition att visa bredden på företagande i Snättringe och även lyfta fram intressanta personer. Reportagen har fotografen och jag gjort tillsammans. Många andra har också bidragit med innehåll i tidningen framförallt Gunnel Jacobsen

Kom i håg

Allt i möbelbranschen
Häradsvägen 31
Stuvsta
Telefon 711 33 27, 711 58 59

Möbelbolaget

VIVO

matbörsen
kalkkärrsvägen 66
TEL: 774 85 20

Välkommen till
FORSBERGS KIOSK

LÖNNVÄGEN 12 ● TEL. 711 54 58

ÖPPETTIDER:
Månd.—Lörd. 8.00—20.00
Söndagar 9.00—20.00

Utöver kiosksortimentet har vi även

KAFFE	FILM	TIPS
KAFFEBRÖD	BLIXTAR	LOTTER
SAMT SL:s FÄRDBEVIS		
UTLÄMNING AV BILPAKET		

Naima och Per-Åke

För syns skull
Se bra och se bra ut
med glasögon från

STUVSTA UR - OPTIK

Julius Riesler
Av Socialstyrelsen legitimerad optiker
Stjärnummakare

SVERIGES URMAKARE- OCH OPTIKERFÖRBUND
Stuvsta Torg 4 — Telefon 711 82 40

När det gäller
MATTOR
vänd Eder med förtroende till

SNÄTTRINGE GOLV AB
Bosse och Krister Isaksson

SKOGSHEMSVÄGEN 3 - 141 41 HUDDINGE
TELEFON 774 54 60

med sina historiska tillbakablickar och Staffan Kihl med en mångfald av små och stora kryp men även en och annan växt. Arne Eklunds memoarer speglade också svunna tider. Långsjörundan, Snättringedagen och julfesten har också varit stående inslag under åren.

FRÅN LETRASET TILL DIGITALA ORIGINAL

Den tekniska utvecklingen har möjliggjort en tidning som idag håller hög klass när det gäller layout och tryck. I början fick vi klippa och klistra för att få fram pappersoriginal som man kunde göra tryckplåtar av. När datorn gjorde entré kunde all text skrivas ut för varje sida men bilderna måste behandlas separat. 2004 kunde vi gå över till helt digitaliserade underlag och byta ut Page Maker mot InDesign. Då var det också dags att lämna över den delen av tidningsproduktionen till Karin Östmark som var proffs på trycksaksframställning. Karin hängde med i 10 år innan hon flyttade från kommunen 2014. Nu är det Sofie Norstedt som med fast hand håller i layout och skickar digitala original till Kjellis Offset som har varit vår samarbetspartner under alla år.

HUSBLADET DELAS UT TILL ALLA I SNÄTTRINGE

Vi får inte heller glömma alla våra glada utdelare som ser till att tidningen hamnar i brevlådorna. Från början var det styrelsemedlemmar som motionerade tre gånger om året men sedan ett antal år tillbaka så är det skolungdomar som får en chans att tjäna lite extra fickpengar. Från början var det Annsofi Ericsson Lehman som höll i gänget. Anna Enström Gustafsson tog över ansvaret och fixade vagnar så det skulle bli lite lättare i

alla backar. Anna var även med i redaktionskommittén. Nu är det Ann-Marie Ehnman som håller i distributionen. Ann-Marie är även sekreterare i föreningen.

TROGNA ANNONSÖRER

Sist men inte minst så har vi alltid haft trogna annonsörer som bidrar till att det är möjligt att göra en tidning som distribueras i ca 3 500 ex till alla boende i Snättringe – oavsett om man är med i föreningen eller inte. Hans Hallman och Gert Östergård har tidigare haft ansvaret för att hitta annonsörer och i dag är det fotograf Bengt Höglund.

ALLA HUSBLAD FINNS PÅ HEMSIDAN

Papperstidningarnas vara eller inte vara diskuteras i dessa tider när många tar del av nyheter via datorer, paddor eller telefoner. Snättringe Husblad är ingen nättidning men vi är en tidning på nätet. Nästan alla 100 nummer går att läsa via föreningens hemsida – www.snattringe.com. På sikt kanske vi kan ordna med en förteckning av olika artiklar och reportage så det blir enklare att hitta just det du söker. Det gäller inte minst allt om Snättringes historia som kan vara roligt och intressant för nyinflyttade att ta del av.

Snättringe Husblad fortsätter att dyka upp med tre nummer per år och vi vill naturligtvis gärna få kontakt med vår målgrupp – läsarna. Vad vill du att vi ska skriva om i tidningen? Ligger du och ruvar på en insändare som du inte ännu skickat in? Eller kanske en intressant artikel? Hör av dig till oss via info@snattringe.com.

Lars Tiberg

Per-Axel är en trogen läsare av Husbladet och tidigare ordförande i föreningen

En varm sommardag förra året blev Husbladet bjudna på fika hemma hos Per-Axel Lindquvist i familjens trädgård. Kaffe med dopp och lite småprat om tider som flytt, fastighetsägareföreningen och betydelsen av att ha tidningen som språkrör. Per-Axel avlöste Bernt Söderlund som ordförande i Snättringe Fastighetsägareförening 1982. Bernt intervjuade vi i Husbladet hösten 2015.

BYGGPROJEKT OCH TRAFIKLEDER

Det var 1967 som Per-Axel och Marianne Lindqvist längtade efter att lämna storstaden och letade efter tomt eller hus utanför tullarna. Efter tips från en kompis hittade man till Snättringe och föll för närheten till Långsjön. Det har man aldrig ångrat och huset ligger nära Häradsvägen men ändå en bit bort från trafiken. Per-Axel har varit med om utvecklingen av Snättringe med framväxten av både Utsälje, Milsten och Docenten. Stadsplanerfrågor och utbyggnad av olika trafikleder var ständigt på dagordningen. Föreningen stöttade ett NEJ till byggandet av Flottsbroleden och drev framgångsrikt frågan om att sätta stopp för kommunens förslag till gatukostnader. Snättringes pulsåder Häradsvägen var ständigt i fokus och föreningen krävde sänkt hastighet, bättre övervakning och minskad vägbredd. Idag kan vi konstatera att det har genomförts med hastighetsbegränsning, övervakningskameror och bussfickor.

KOMMITTÉER NYCKELN TILL FRAMGÅNG

Per-Axel ville delegera arbetet i styrelsen och utvecklade det interna arbetet genom att satsa på många fristående kommittéer. Stadsplanekommittén hade naturligtvis bråda dagar under 80-talet. Julfesten i Källbrinksskolan och valborgsmässorfirandet i Utsälje låg på festkommitténs bord. Inköpskommittén fixade försäljning av träd-

gårdsprodukter och informationskommittén ansvarade för Husbladet. Tack vare samarbetet i kommittéerna flöt arbetet på bra och föreningen kunde ha ett högt tempo. Det är ett arbetssätt som fortfarande lever kvar och med tiden har det blivit fler kommittéer för bl.a. grannsamverkan, historia, studier och utlåning av våra tält och stolar. 1982 kunde Per-Axel som ny ordförande gratulera den 1000:e medlemmen med en blomsteruppsättning.

GÖMMARRUNDAN OCH VALBORGS-MÄSSOELDEN TILLHÖR EN SVUNNEN TID

Under Per-Axels tid genomfördes även Gömmarrundan som var en föregångare till dagens Långsjörunda. Det var en tipspromenad i Glömstaskogen och hade man tur kunde man vinna ett presentkort på 100 kr till Göstas Trädgård. Korv och bröd fanns till alla som vågade sig ut i friska luften. Det blev tyvärr allt färre som dök upp bland tallar och grannar så rundan fick läggas ner. Valborgsmässoelden gick samma öde till mötes på grund av ändrade eldningsregler och att det blev dyrbart att frakta bort allt skrot som slängdes på brasan.

SATSADE PÅ DATORER

Per-Axel insåg tidigt behovet av att hänga med i utvecklingen och att satsa på datorer för att underlätta arbetet, inte minst för kassören. Det var lite trögt i portgången men till sist fick man styrel-

sen att gå med på att köpa en begagnad ABC 80 IBM Ps2. När den väl var programmerad, som på den tiden tog sin lilla tid, kunde kassören presentera resultat- och balansbudget. Idag är datorer ett absolut nödvändigt hjälpmedel och Husbladet skulle inte ha samma utseende utan digital teknik.

HEDERSMEDLEM I FÖRENINGEN

Per-Axel är hedersmedlem i föreningen och fram till 2015 var han också sammankallande i valberedningen. Det är inte lätt i dagens läge att hitta medlemmar som vill engagera sig i styrelse- eller kommittéarbete. Familjepusslet är svårt att lägga

även utan att även ägna tid till ideellt arbete. Per-Axel är glad över att han lyckades fånga in Annsofi Ericsson till inköpskommittén och senare som sekreterare i styrelsen. I dag är Annsofi kassör. Lars Lehman blev medlem i informationskommittén 1987 och året därpå kunde Per-Axel lämna över ordförandeklubban till Lars efter 6 aktiva år. Vi hoppas få se Per-Axel som trogen besökare till våra årsmöten och med en tomteluva på huvudet när det drar ihop sig till julgransplundring.

Text: Lars Tiberg

Bild: Bengt Höglund

Instrument för folkmusik – en samling i Snättringe

Snättringeborna Rolf och Hester Dahlström tycker om folkmusik och är aktiva i både Stockholms Folkmusikhus, ”Skeppis” på Skeppsholmen i Stockholm och musik-gruppen Småfranska som spelade i Tranparken vid senaste Långsjörundan och syntes på bild i förra Husbladet.

Genom sina kontakter fick de 2014 veta att riksspelmannen Arne Modén slutat spela och att hans stora samling av musikinstrument var till salu och de slog till. Nu finns samlingen i Snättringe och i januari 2017 var jag och Harry där och såg den. Det mesta är från Arne Modéns samling, men eftersom Rolf Dahlström också skaffat lite själv så väljer jag att kalla det Modén-Dahlströms samling och den fyller numera ett helt källarrum i Snättringe. Bilderna och bildtexterna får tala för sig och jag gör några korta kommentarer om dragspel och om cittra. De flesta dragspel är till salu och man kan ta kontakt via www.dragspel.webs.com

Vill man dansa till folkmusik, så kan man söka information på <http://www.folkmusikhuset.se> och

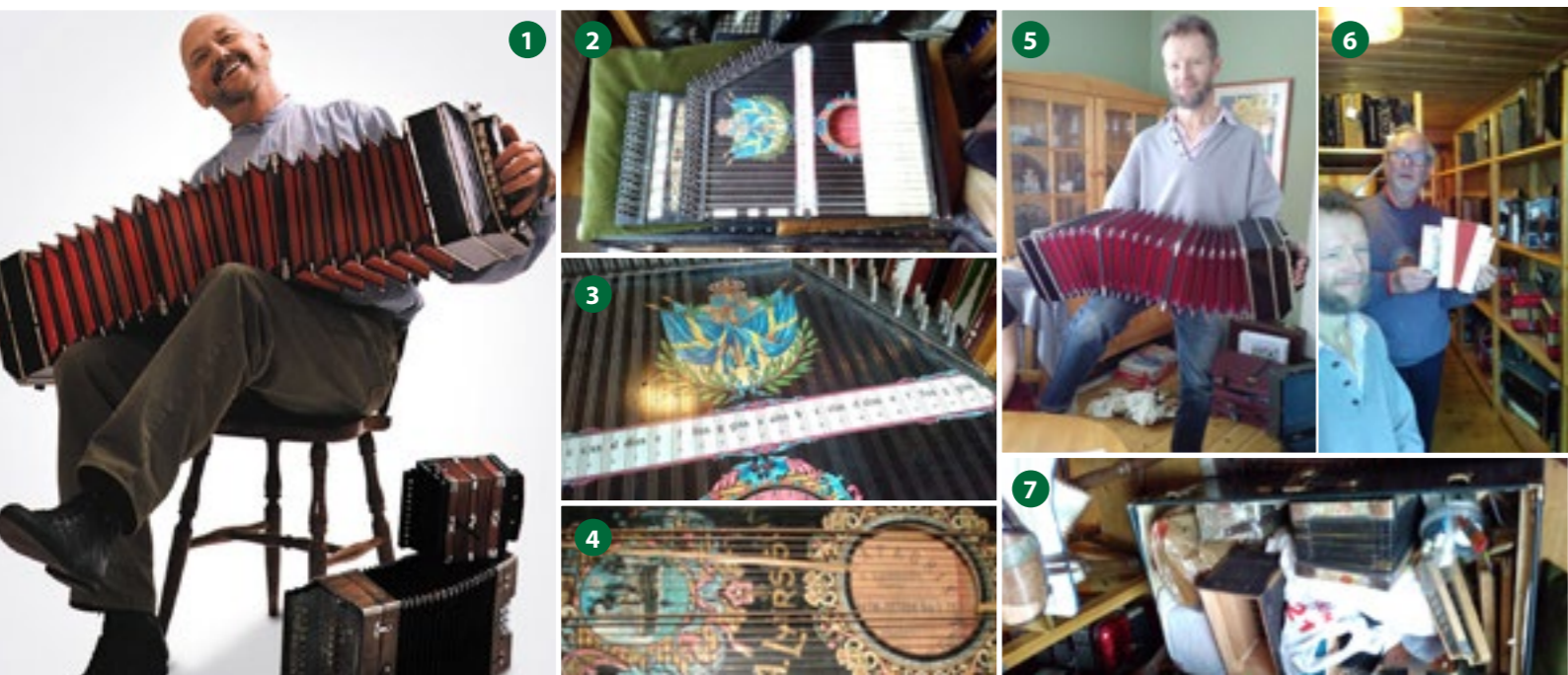
fråga efter Stockholms Folkmusikhus, det ligger på Skeppsholmen.

ARNE MODÉN, BÅDE RIKSSPELMAN OCH INSTRUMENTSAMLARE

Arne Modén växte upp i Rätansbyn i södra Jämtland och utbildade sig till tandtekniker, men hans hobby var folkmusik och dragspel. Han anlätades i många olika sammanhang och 1986 blev han utsedd till riksspelman. Som spelman gjorde han naturligtvis också egna dansmelodier. Den mest kända är hans Kyrklåt.

Under åren 1984-2004 ägnade han sig också åt att samla instrument. Han åkte runt i Sverige på olika auktioner, men gjorde ingen förteckning över

1 Arne Modén. 2 & 3 Cittra. 4 Det står A Larsson både på utsidan och nere i hålet. 5 Dragspel, för långt för Rolf men Arne Modén kunde. 6 Rolf och Harry med ett minispel. 7 Låda med sådant som behövs för underhåll och reparation.

8 Rolf provar en föregångare till dragspel. 9 Knapp- och tangent-dragspel i mängd. 10 Det får inte bli för torrt. Vattenskålen måste fyllas på, då och då. 11 Några är från Italien... 12 ...och har en vacker undersida.

var och när han köpt de enskilda instrumenten, - så det finns utrymme för mer forskning. På äldre dagar bodde han i ett litet hus på Värmdö och hade alla sina instrument där.

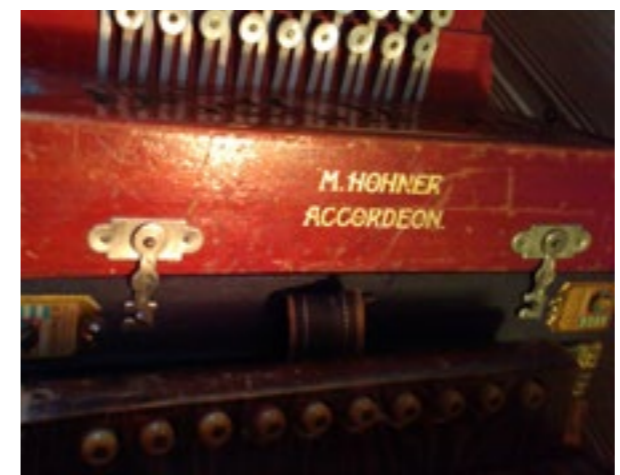
De flesta instrumenten i samlingen är dragspel av tre olika slag, durspel, pianospel och knappspel, men det finns också annat, t ex ackordcitrar.

Vid Arne Modéns begravning 2015 hölls naturligtvis minnestal och jag citerar några rader ur Folkmusikhusets medlemsblad, skrivet av Bebs von Reibekiel:

”AM kom att välja instrument med andning, munspel och bälgspel, - munspelet hade han alltid med sig i fickan och det första högt älskade dragspelet byttes så småningom ut mot en- och tvåradiga dragspel. Små vackra spel med särpräglad ton och smidighet som passade hans personliga spelsätt och repertoar så väl. Han kom att skaffa sig en stor samling, runt 300 instrument, som mest.

Han trollband sin publik varhelst han intog en scen. Ur en skamfilad brun resväska kunde han ta upp en liten klenod och locka fram såväl tårar som glad dans. Ett sista andetag

... Arne Modén har tagit farväl. I detta andlöshe- tens ögonblick tar musiken vid, musiken som andas.”

Accordeon var ett svenskt varumärke, använt på dragspel tillverkade av firman M från musikaffären Accordeon, Dagmar Persson” verksam i Stockholm 1937-1938. Google: Every HOHNER accordion is the result of over 100 years of experience in the design, construction and manufacture of high quality bellows-driven instruments. (bälgdrivna)

DRAGSPEL

Ur: Dragspelsnytt, Sveriges dragspelares Riksförbund.

TIDIGA DRAGSPEL

De första instrumenten var helt och hållet handbyggda och blev därför väldigt dyra. Det betydde att dragspelet under 1800-talet var ett instrument endast för överklassen. I och med industrialiseringen ökade möjligheterna att massproducera och dragspelet fick en större spridning även till arbetare och bönder.

BLEV FOLKETS INSTRUMENT

Kring sekelskiftet 1900 började dragspel bli alltmer vanliga och övertog i många fall fiolens roll som dansmusik-instrument. Man hade en taktfast

dansrytm till en enkel melodi. Det handlade då om diatoniska instrument, det vi idag kallar ”durspel”. Oftast var de enradiga och inköpta via postorder av någon dräng eller arbetare, som med stor möda lyckat spara ihop de kronor som behövdes för inköpet. I Modén-Dahlströms samling finns ett två-radigt dragspel som ”byggts till” med en rad och blivit 3-radigt!

CITTRA

Ur: Norrköpings folkblad 2002.

Adolf Larsson ”Cittra-Lasse” föddes i Finspång och genom Missionsförbundet kom han i kontakt med musik och började spela pedal-cittra. Han ville förbättra konstruktionen och byggde en cittra, som kan ligga i knät, när man spelar och som kallas ackord-cittra. Så småningom fick han patent på den och började sälja på postorder.

Hans cittror spreds över stora delar av världen och i Norrköpings museum finns ett tackbrev från Chicago daterat 1902. Det står: ”Ingen fabrik här i Amerika kan få så godt ljud i sina zittror, som det är i Edra - hvarför de ock överallt äro förtjusta i dem och har en strykande åtgång här!”

Adolf Larsson var oerhört noga med att strängarna höll rätt mått. Han släppte inte ifrån sig cittror, som han inte själv hade lagt sin hand vid. Hans cittror kännetecknas av en ren och klar ton, säger Sten Johan Johansson i Folkbladet. Det var dock inte bara strängarna han la ner möda på.

I Modén-Dahlströms samling finns två cittror med svart klanglåda. En är dekorerad med både ett fantastiskt flaggmotiv, en vacker blomsterkrans runt ”ljudhålet” och på båda står namnet ”A Larsson”.

Gunnel Jacobson

1 Tidiga dragspel.
2 Knappdragspel.
3 Rolf och Hester bland alla sina instrument.

Låt oss göra jobbet!

INSTALLERAT & KLART

WC
Ifö Sign 6860

5.345:-
Inkl. installation.*

SPARA 1.835:-

Ord. pris 7.180:-

Ifö

Ifö Sign 6860. WC med mjukstängande sits. Ifö Clean, rengöringsvänlig glasyr, hel cisternkåpa – ingen kondens som samlar damm. Tystare vattenpåfyllning och Fresh WC, fräsch spolning med doft som underlättar rengöringen.

INSTALLERAT & KLART

Köksblandare
Mora Cera K5

3.815:-
Inkl. installation.*

Modern köksblandare med hög svängpip och Ecoflöde 9 l/min. Mjukstängning som förebygger smällar och tryckstötter i rör och blandare. Diskmaskinsavstängning.

Vi utför alla typer av VVS-arbeten till fasta priser!

SOS BARNBYAR
SVERIGE

Vi stödjer SOS Barnbyar. Läs mer på comfort.se

* Priset gäller produkt inkl. installation och ROT-avdrag. Fullständiga villkor för installerat & klart på comfort.se

Öppettider:
Vardagar 07:00-16:00
Tel 08-556 405 90
www.stuvstaror.se

COMFORT
STUVSTA RÖR

Funderar du på att byta fönster, dörr, tak eller garageport?

Då kan vi hjälpa dig med hela monteraget – till fast pris!

Aldrig har det varit enklare att byta fönster, dörr, tak eller garageport. Vi ordnar med allt, inspektion, material, montering och garanti. Du behöver varken lyfta ett handtag eller tänka på hur det ska gå till. Vi ser till att det blir monterat och klart till fast pris.

Kontakta vår säljare för monterat, Jörgen så berättar han mer!
08-608 93 28 eller jorgen.oberg@woodyhuddinge.se

Woody
BYGGHANDEL
MONTERAT

Woody
BYGGHANDEL

HUDDINGE

Djupåsvägen 8
08-608 93 00

Måndag-Fredag 06.30-19

Lördag 9-15

Söndag 11-15

www.woody.se/huddinge

Vi äter mer än 50 miljoner semlor per år

Semlan är ett populärt bakverk som nuförtiden finns i många olika skepnader. Bulle, grädde och mandelmassa är oftast gemensamma nämnare. Den moderna semlan äts gärna i samband med eftermiddagsfikat medan föregångaren fettisdagsbullen dök upp på kvällskvisten i en tallrik med het mjölk.

SEMLANS HISTORIA

Det finns många olika versioner av semlans historia men att namnet semla kommer från det latinska namnet för fint vetemjöl – simila – är alla överens om. En variant av semla fanns redan hos de gamla romarna och introducerades i Germanien under

namnet semala. Till Sverige kom bullen under 1500-talet där man kunde läsa i Gustav Vasas bibel från 1541 om tackoffer i form av "bakade semlokakor blandade med olivo". 1631 drack Gustav II Adolfs finska soldater "kallskål i stormhatten med semla och vin" efter att ha lyckats inta en fästning.

Semlan blev en statussymbol eftersom vanligt folk inte hade råd med vitt vetemjöl. På 1700-talet började begreppet fettisdagsbullar dyka upp. I södra Sverige äts semlorna på bullamåndag medan man i Norrland åt semlan som efterrätt till bruna bönor och fläsk.

LIVSFARLIG SEMLA

Den 12 februari 1771 dör kung Adolf Fredrik (pappa till Gustav III) på fettisdagens kväll efter att ha konsumerat semlor. Nu bar nog inte semlorna hela skulden utan det blev sista sucken efter en festmåltid med surkål, kött med rovor, hummer, kaviar, böckling nersköljt med flera flaskor champagne. De semlor som dukades fram till kungen kallades hetvägg efter tyskans "heisse Wecken" som från början var mandelfyllda kilformade bakverk som före serveringen kokades i mjölk. Under 1800-talet hoppade man över kokningen och semlan serverades i tallrik med mjölk, socker och kanel. Innanmätet kunde kryddas med kummin och pomerans. Mandelmassa i bullarna nämns första gången i Årstafruns dagbok från 1833.

LAG PÅ ENDAST TISDAGSFÖRSÄLJNING

Det var först vid förra sekelskiftet som "hvetesemlan" fick sin nuvarande form med vispgrädde under locket och mandelmassa som inkräm. Nu åt man också semlan direkt ur handen med risk att få vispgrädde på nästippen. Under 1930-talet ökar semlans popularitet och så sent som på 50-talet fick Jordbruksnämnden ta emot en polisrapport om en malmöbagare som bakat och sålt semlor före fettisdagen! Fram till början av 60-talet fick man dessutom bara baka och sälja semlor på tisdagar. Våra tiders semla börjar säljas tidigare och tidigare. Det finns semlor att få tag i långt före julafton och de säljs alla dagar i veckan. Till jul finns även lussesemlor med saffran som konkurrerar med lussekatterna.

STORA SEMMELDAGEN

Fettisdagen är en kristen tradition som inträffar sju veckor före påsk. Tanken var att man skulle äta riktigt mycket – bland annat fastlagsbullar – för att orka med den kommande påskfastan. Fettisdag syftar just på all den feta mat man skulle stoppa i sig under just den tisdagen. När det sedan blev fasta fick man nöja sig med klippfisk och vatten om man var en hängiven kristen för att påminnas om

Kristi lidande i öknen. Hur många semlor vi sätter i oss varje fettisdag är lite oklart men ligger runt 5 miljoner. Över 50% av svenskarna ställer sig i kö för att köpa en semla. Under ett år så säljs omkring 50 miljoner semlor. Många väljer även att baka sina egna semlor i hemmet vilket ytterligare ökar den totala konsumtionen.

AKADEMISK SEMLA

En sann älskare av semlor var mästerdetektiven Ture Sventon som köpte sina "temlor" på Konditori Rosa – "landets enda fackmässigt skötta konditori" enligt Åke Holmbergs populära barnböcker. För att kontrollera det fackmässiga finns i dag Svenska Semleakademien som varje år utser Sveriges godaste semla. Testprotokollet har ett flertal kriterier och parametrar och siktar på att hitta största möjliga smakupplevelse. Akademien har inte mycket till övers för de nya varianter på semmeltemat som dykt upp bl.a. semmelwrap, prinsessesemla, hemlan, chokladsemla, räksemla och semmelsmoothie. För en riktigt semmelconnoisseur är det bara en traditionell semla som duger men det är viktigt att det är rätt balans mellan alla ingredienser. Bullen får inte vara torr och smaklös, grädden inte för hårt vispad utan fluffig och mandelmassan måste smaka mandel och inte vara för sötslig. Det har dock hänt mycket även med den vanliga semlan sedan 60-talets bastanta bulle med en hård klump av mandelmassa i mitten. Nu är mandelmassan mjuk och bullen ofta mer lämpad till en kopp kaffe än att ätas med varm mjölk i tallrik. För allergiker finns semlor med laktosfri grädde, bakade med glutenfritt mjöl eller mandelmassan ersatt av vaniljkräm. I år har också minisemlan blivit populär bland alla som tycker att en stor semla är för mastig.

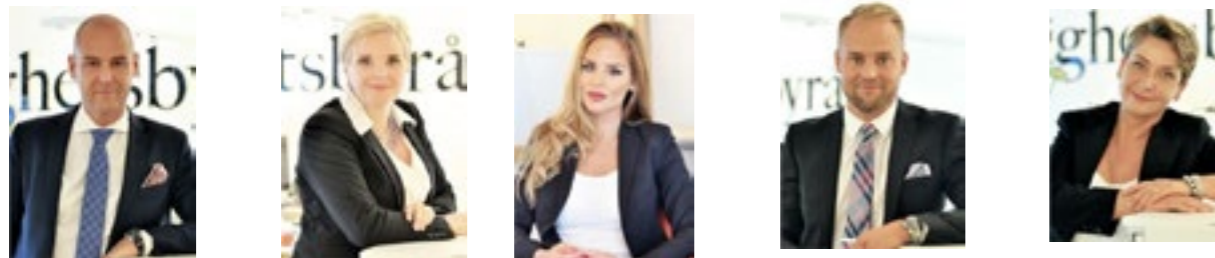
134 KG SEMLA

Den största semlan som bakats i Sverige var 113 cm i diameter och vägde med mandelmassa och grädde 134 kg – vilket naturligtvis gav en plats i Guinness rekordbok! Och sedan är det bara ett mysterium kvar – vad är en hemla som nämns ovan? Jo – det är semmelbulle där mandelmassan och grädde sprutas in så att den ser ut som en slät bulle. Inget för oss som även äter med ögat!

Text: Lars Tiberg

Bild: Bengt Höglund

Nöjda kunder berättar för sina kompisar. Tur för oss, annars hade vi kanske aldrig blivit Huddinges största mäklare

Varför inte ringa Sveriges största mäklare?

FASTIGHETSBYRÅN I HUDDINGE / 08-774 30 10

HUDDINGE@FASTIGHETSBYRAN.SE / FASTIGHETSBYRAN.SE

Hej Snättringebo!

Behöver du hjälp med att beskära dina fruktträd?

Vi erbjuder bland annat beskärning av äppelträd och andra fruktträd. Vi erbjuder också häckklippning och trädfällning. Bortforsling ingår. Pris lämnas efter kostnadsfritt besök.

Ring Anita på telefon 070-564 70 10

All Hjälp Stockholm www.allhjalp.com

Safirgränd 26

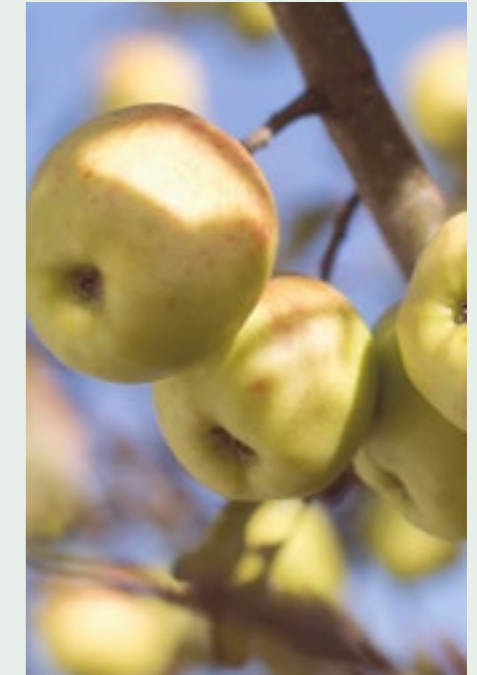
126 79 HÄGERSTEN

Telefon 070-564 70 10

Org nr 570803-0266

Företaget är godkänt för F-skatt

Momsregnr/VATnr SE570803026601

DANNES DÄCK AB

&
Bilverkstad

Stambanevägen 117 141 39 HUDDINGE

Tel: 08-711 33 75

www.dannedack.se

Öppet tider: Mån-Ons 8.00-17.00 Tors 8.00-19.00 Fre 8.00-16.00

Autoexperten

Vill du vara med i ett glatt gäng och hjälpa till med festliga saker?

Vi behöver fylla på med medlemmar i några av våra kommittéer som har ansvar för fester och arrangemang:

FESTKOMMITTÉN hjälper till vid bland annat Julfesten och Långsjörundan samt när vi har interna sammankomster. Gillar du att fixa och träffa glada människor är det här en kommitté som väntar på dig.

KOMMITTÉN FÖR UTHYRNING AV TÄLT OCH STOLAR tar hand om allt kring vår uthyrning och passar dig som kan organisera och har en blick för god service. Verksamheten har blivit mycket populär och det är under vår och sommar som trycket är som störst.

KONTAKTA Snättringe Fastighetsägareförening, Lars Lehman, på tel 08-711 66 77 så kan han berätta mer om vad det innebär att vara med i någon av föreningens kommittéer.

Köp äkta Snättringe björkved och bli varm både till kropp och själ

Johan Nyberg har fällt flera björkar på sin tomt och det slog honom att så här mycket ved kommer han inte elda upp själv. Då kom idén, genom att sälja veden och skänka alla pengarna till Röda Korsets Katastrofhjälp kommer veden till glädje både här hemma och till behövande i katastrofutsatta länder.

Björkveden har torkat i ett år, är huggen i mindre vedträn och packad i luftiga säckar.

Johan kommer att ha ett par hundra säckar. Ryktet har redan spridit sig bland grannar och vänner att Johan har fin björkved att sälja, så några säckar har redan gått iväg.

Torr björkved är bäst att elda med för den brinner lugnt och ger lite rök. Torr ved brinner bättre

och du behöver inte slösa energi på att ”koka” bort vatten. Att elda med ved har blivit populärt igen när energipriserna ökat. I nästan alla nyproducerade villor finns en braskamin. Att tända en brasa har en mysfaktor men kan också vara en reserv om elen går. En kubikmeter torr björkved motsvarar 1000-1500kwh.

Johan vill bli av med veden och ser helst att ni köper fler säckar och nämner ett pris för 8st säckar 600:- som oavkortat går till Röda Korset (naturligtvis kan ni köpa färre eller fler säckar).

KONTAKTA JOHAN PÅ 0722-11 63 70 OCH BESTÄM TID FÖR HÄMTNING PÅ KVÄLLSTID ELLER HELG.

MOT NYA MÅL

2016 var ett fantastiskt år på många sätt. Härliga kunder och medarbetare. Motivationen har varit på topp och marknaden har visat sig från sin bästa sida. Under 2016 fortsatte vi att slåss om förstaplatsen i området. Vi vill med detta skicka ett stort tack till er alla kunder som under året gjort vårt arbete ännu roligare och mer givande. (statistik från hemnet.se). Nu välkomnar vi 2017 med flera nya medarbetare och en vilja att sätta er kunder i första hand med god service och hög kvalitet.

Vårt mål är att fortsätta på samma inslagna väg, att hjälpa så många vi kan att hitta hem och byta bostad med samma höga kvalitet som under 2016. Vi ska alltid ha den bästa tjänsten för kunderna samt de bästa fastighetsmäklarna, som hela tiden kämpar för att samtliga våra köpare och säljare är så nöjda att de vill rekommendera oss vidare.

Våra värderingar gör skillnad! Vi skänker ett bidrag till SOS Barnbyar när du värderar eller säljer med oss.

Vi önskar er ett fortsatt trevligt 2017. Välkommen!

Johan Holmgren

Moa Fabre

Madeleine Torevall

Hanna Söderin

Jakob Johansson

Daniel Heiskanen

SKANDIAMAKLARNA_HUDDINGE

SKANDIAMÄKLARNA HUDDINGE BOTKYRKA SALEM ÄVVSJÖ ÅRSTA

SkandiaMäklarna

SKANDIAMÄKLARNA HUDDINGE/BOTKYRKA/ÅRSTA/ÄLVSJÖ
FAGERÅNGSVÄGEN 1, 08-774 58 00, WWW.SKANDIAMAKLARNA.SE